

ТИПОВІ ЛЕКСИЧНІ ПОМИЛКИ

Відредагуйте словосполучення й речення
Перевірте себе

Білан Оксана Григорівна,
учитель української мови та літератури
Лубенської спеціалізованої школи I-III ступенів №6

ОКРЕМО

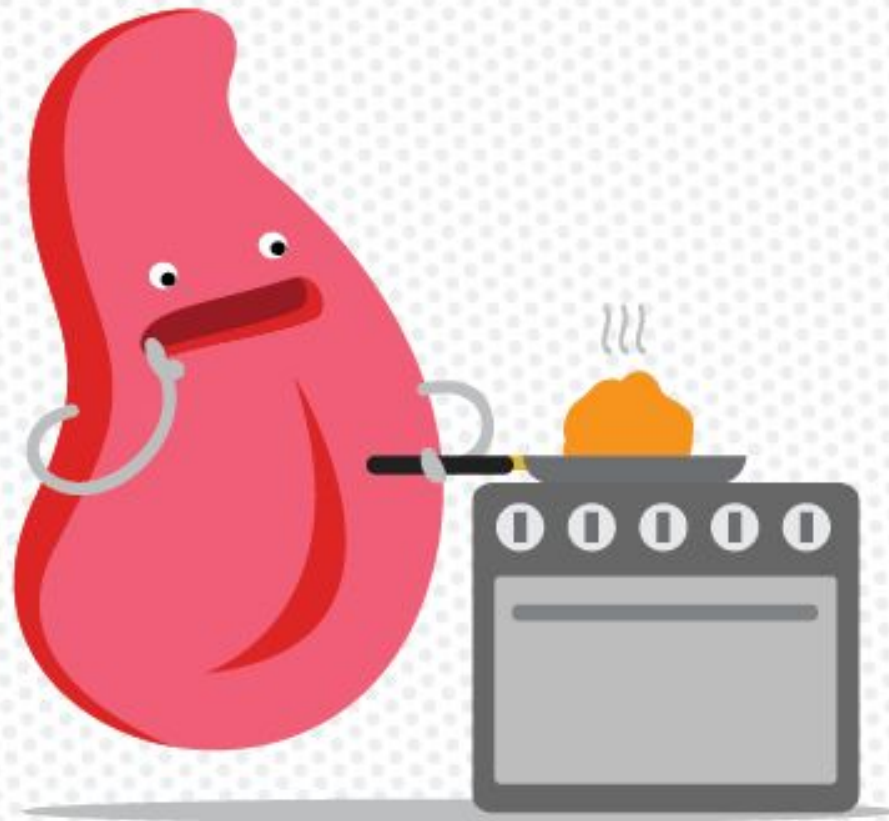
до речі
будь ласка
на жаль
на добраніч

~~моя власна~~	думка
~~моя~~	біографія
~~автобіографія~~	сувенір
~~пам'ятний~~	авангард
~~передовий~~	дебют
~~перший~~	аншлаг
~~повний~~	прейскурант
~~прейскурант~~	вундеркінд
~~розумний~~	квітні

~~Бурхливі~~	овації
~~Вільна~~	вакансія
~~Внутрішній~~	інтер'єр
~~Головний~~	лейтмотив
~~Долоні~~	рук
~~Завзятий~~	ентузіаст
~~Майстерний~~	віртуоз

Перший млинець нанівець
Перша чарка колом
Перша риба не ловиться
Перші коти за плоти

Я прийшов ~~по~~ справі.

відправити ~~по~~ пошті

~~по~~ закону

~~по~~ імені

Я прийшов **у** справі.

відправити **ПОШТОЮ**

згідно із закон**ОМ**

відповідно до закон**У**

за закон**ОМ**

на ім'я

Доберіть правильний варіант

- дослідження по математиці
- заняття по біології –
- контрольна робота по українській літературі –
- чемпіон по шахам –
- інспектор по техніці безпеки –
- заступник по виховній роботі –
- по моїй вині –
- дослідження з математики
- заняття з біології
- контрольна робота з української літератури
- чемпіон із шахів
- інспектор із техніки безпеки
- заступник із виховної роботи
- з моєї вини

Пливти по течії →
пливти за течією

- по всякому поводу –
- проживати по адресу –
- писати по зразку –
- по дорученню вчителя –
- перший по списку –
- пливати по течії –
- по стану здоров'я –
- зупинка по вимозі –
- по вашому проханню –
- приємний по смаку –

- з будь-якого приводу
- проживати за адресою
- писати за зразком
- за дорученням учителя
- перший за списком
- плисти за течією
- за станом здоров'я
- зупинка на вимогу

- по цей день –
- робота не по силам –
- повідомити по телефону –
- послати по пошті –
- саме по собі зрозуміло –
- по мірі того як –
- заходи по покращенню –
- пропустити по хворобі –
- донині /дотепер /досі
- робота не під силу
- повідомити телефоном
- послати поштою
- само собою зрозуміло
- у міру того як
- заходи для покращення

~~по~~ хворобі

через хворобу

заходи ~~по~~ поліпшенню

заходи **щодо** поліпшення

комісія ~~по~~ складанню

комісія **для** складання

~~по~~ поводу чого

з приводу чого

Правильно вживайте

прийменник **ПО**

- йти **по** дорозі (де розляг)
- піти **по** хліб, **по** воду, **по** допомогу...
- пливти **по** річці, **по** морю (річкою, морем)
- наказ **по** школі (інституту, заводу)
- **по** гарячих слідах
- **по** можливості, **по** змозі
- одержувати **по** тисячі гривень
- орієнтуватися **по** компасу, **по**
- родич **по** батькові, **по** матері
- черговий **по** школі
- читати **по** складах
- різьба **по** дереву
- стояти **по** одному, **по** двоє...
- ім'я **по** батькові
- **по** чайній ложці
- **по** коліна у воді
- **по** обіді / після обіду
- чинити **по** совісті

Глузувати над кимось →
глузувати з когось

Складіть словосполучення за даним початком

Неправильно

- вчити (чому?)
- глузувати (над ким?)
- дивуватися (чому?)
- дякувати (кого?)
- захворіти (чим?)
- зраджувати (кому?)

Правильно

- вчити (чого?)
- глузувати (з кого?)
- дивуватися (з чого?)
- дякувати (кому?)
- захворіти (на що?)
- зраджувати (кого?)

Неправильно

- перетворитися в щось
- постачати (кого? чим?)
- радіти (чому?)
- сміятися (над ким?)
- уподібнюватися (кому?)
- кепкувати (над ким?)
- не чути (що?)
- одружитися (на кому?)

Правильно

- перетворитися на щось
- постачати (кому? що?)
- радіти (з чого?)
- сміятися (з кого?)
- уподібнюватися (до кого?)
- кепкувати (з кого?)
- не чути (чого?)
- одружитися (з ким?)

У даній ситуації → у цій ситуації

Запам'ятайте!!!

Професор ~~и~~ пішли	Професора пішли
Три студент ~~и~~	Три студента
Чотири стільц ~~і~~	Чотири стільця
Три багатоповерхові будинк ~~и~~	Три багатоповерхових будинка
Два з половиною раз ~~и~~	Два з половиною раза
Виграшні номер ~~и~~	Виграшні номера
Привезли корм ~~и~~	Привезли корма
Три раз ~~и~~	Три раза

Відредагуйте помилки учнів на ЗНО

Неправильно

- Вартує уваги
- Моя власна думка
- Кілька років тому назад
- Являється
- Самий важливий
- У творі мова йдеться
- Відіграє значення

ЗНО

Правильно

- Варте уваги
- Моя думка
- Кілька років тому
- Є
- Найважливіший
- У творі мова йде / мовиться
- Має значення
- З цього випливає, що ...

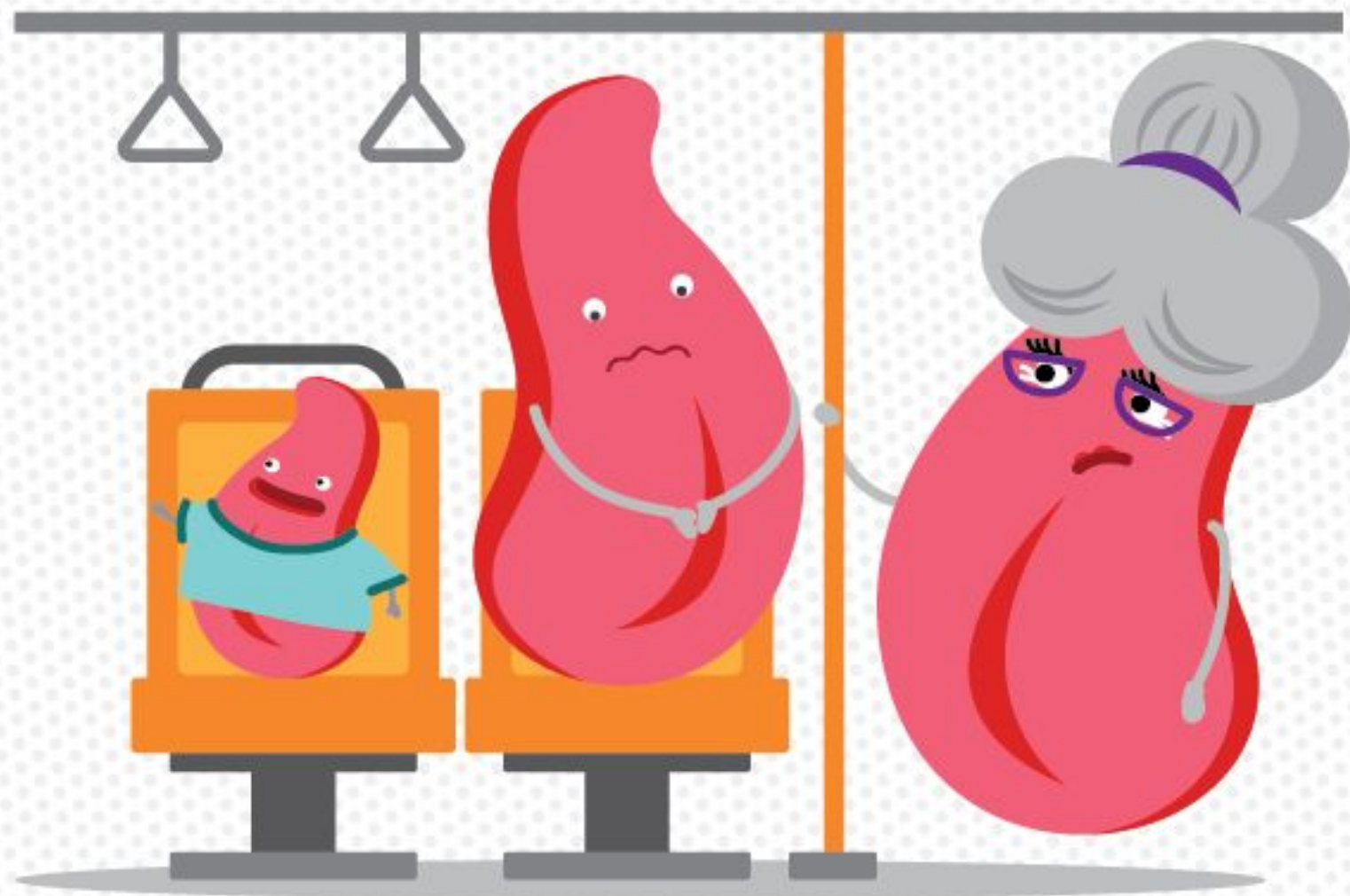
Неправильно

- Наведу наступні приклади
- Стане у нагоді
- Співставляти героїв
- Автор піднімає проблему
- Мені приходить в голову
- Ми прийшли до переконання
- Наболівше питання

Правильно

- Наведу такі приклади
- Стане у пригоді
- Порівнювати героїв
- Автор порушує проблему
- Мені спадає на думку
- Ми переконалися
- Наболіле питання

Мені стало **ніяково** за своєю нечемністю.
P. S. «Не по собі» – калька.

МЕТИКУВАТИ

(мізкувати, мудрувати, кумекати, микитити, варити головою) – так говорять про здатність думати або ж про людину, яка щось обмірковує, обдумує, придумує.

НАША МОВА

СОЛОВ'ІНА!!!

ловОпис.

Маміне.инфо

Я – прихильник

милозвучної
чистої
лагідної
красивої
потужної
співучої
могутньої
барвистої

незламної
маминої
солов'їної
м'якої
єдиної
безцінної
неповторної
рідної...

! УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ !

